Reactie SAMEN Geldrop-Mierlo op algemene financiële beschouwingen (begroting 2026 en meerjarenraming 2027–2029)

Raadsvergadering 3 november 2025

Daan Jansen, fractievoorzitter SAMEN Geldrop-Mierlo

Voorzitter,

Ik heb de begroting gelezen. Twee keer zelfs. En ergens halverwege dacht ik: het is een beetje als een IKEA-handleiding zonder plaatjes. Alles zit erin, maar je hebt tóch het gevoel dat er straks een plankje overblijft.

Op papier klopt het allemaal nog nét, maar in 2028 duiken we tweeënhalf miljoen het rood in. Dat heet dan het ravijnjaar. Alsof dat ravijn er ineens ligt, maar laten we eerlijk zijn: we hebben het zelf stukje bij beetje uitgegraven. De vraag is dus niet of we erin vallen, maar hoe we eroverheen komen zonder de mensen los te laten die het al moeilijk genoeg hebben. SAMEN wil keuzes vóór we bij het ravijn staan, niet erná. Gerichte maatregelen, geen blinde kaasschaaf.

Dan iets waar bijna niemand over praat: de forfaitaire rente. De rekenrente waarmee we intern geld verplaatsen alsof het Monopoly is. Handig voor de boekhouding, maar het zegt weinig over de werkelijkheid. Wij willen transparantie: laat zien wat de échte rentelasten zijn en waar die bedragen landen. Want als je rente gebruikt om gaten te dichten, lijkt de wond even genezen, maar hij blijft open.

Veel inwoners maken zich zorgen over hun geld. De energierekening, de boodschappen, de huur – het stapelt op. En dan krijgen ze er nog een formulier bij. Wij zeggen: maak het simpel. Niet nóg een regeling, maar hulp die mensen durven te gebruiken. Bestaanszekerheid is geen Excel-bestand; het is een gevoel van rust. Een gemeente die dat begrijpt, wint vertrouwen.

Rust kunnen mensen ook gebruiken bij het afvalbeleid. Want eerlijk is eerlijk: je moet tegenwoordig bijna een opleiding volgen om de juiste bak te vinden. Pasjes, tarieven, weegchips – het is een quiz zonder prijs. SAMEN zegt: maak het eenvoudiger. Eén duidelijk systeem, minder regels, meer vertrouwen in inwoners. En vooral: aanpakken waar het fout gaat. In plaats van alleen te handhaven kunnen we leren van anderen. In Wijchen hangen bij de containers bordjes met “Stoep vrij? Buren blij!” – en dat werkt. Minder bijplaatsingen, minder ergernis en nog een glimlach erbij. Laten we zo’n positieve campagne ook hier proberen. Afval scheiden moet uitnodigen, niet ontmoedigen.

Dan het wonen. We bouwen dit jaar zeventien woningen. Zeventien. Dat is geen bouwprogramma, dat is een logeerweekend. Onze jongeren trekken weg, starters haken af, ouderen kunnen niet doorstromen. We willen weten wat het college concreet gaat doen om projecten als Bleekvelden en Grote Bos weer in beweging te krijgen. En is er ruimte voor flexwoningen of andere slimme oplossingen om tempo te maken?

Ook het woonwagenbeleid verdient tempo. Prachtig op papier, maar zonder standplaatsen blijft het bij woorden. Een woonwagenbeleid zonder plekken is als een caravan zonder wielen – je komt er geen meter mee vooruit. Wij willen eerlijkheid, duidelijkheid en vooral uitvoering.

We vragen veel van onze inwoners, maar ook van onze ondernemers. Zij houden onze dorpscentra levendig, bieden banen en stageplekken en investeren in duurzaamheid. Laten we ze niet overladen met regels, maar juist de ruimte geven om te blijven ondernemen en te investeren in onze gemeenschap.

In de begroting staat dat er geen nieuw beleid is, maar wél 1,2 miljoen aan nieuw geld. Wij willen weten hoeveel daarvan naar preventie, jeugd en mantelzorg gaat. Want dáár voorkom je problemen voordat ze groot worden. En dan Kluppluz: dat is geen luxe, dat is levensvreugde. Een veilige plek voor kinderen die elders vaak buiten de boot vallen. Ze lachen er, ze leren er, ze doen mee. Dat de gemeente haar rol wil afbouwen, is voor SAMEN onbegrijpelijk. Als iets werkt, moet je het niet afbouwen maar versterken. Kluppluz is geen kostenpost, het is een investering in menselijkheid.

Dan de sportaccommodaties. Het sleutelplan bespaart zo'n 142.000 euro per jaar. Mooi bedrag, maar geld vervangt geen toezicht. We willen weten hoe het zit met veiligheid, met BHV en met de rol van verenigingen. De wethouder heeft een evaluatie toegezegd, maar die hebben we nog niet gezien. Wij willen dat die niet alleen over de techniek gaat, maar vooral over de mens erachter. Sport is geen luxe; het is de lijm van de samenleving. Als we het beheer afbreken zonder alternatief, verliezen we meer dan geld – we verliezen ontmoeting.

Tot slot duurzaamheid. Er komen fondsen voor groen, water en parkeren. Goed idee, maar geld in een fonds is nog geen boom in de grond. Wij willen dat inwoners dat geld terugzien in hun straat: schaduwplekken, wateropvang, vergroening. Laat elke wijk merken dat duurzaamheid niet alleen iets is voor een beleidsstuk, maar ook voor op de stoep.

En voorzitter, ik vermoed dat ik straks in de beantwoording veel herkenning hoor. Dat er "hard aan gewerkt wordt", dat "het in de planning zit", dat "het college dit meeneemt". En dat is allemaal goed bedoeld, maar het klinkt soms als diezelfde IKEA-handleiding waar ik mee begon. Alles zit erin, maar niemand weet precies waar welk plankje hoort.

SAMEN vraagt niet om nieuwe dozen, maar om een kast die blijft staan. Om keuzes die voelbaar zijn voor mensen, niet alleen zichtbaar in een begrotingsstaat. Dus als we straks allemaal weer verder werken aan die mooie plannen, laten we dan tenminste afspreken dat het dit keer niet bij schroeven en handleidingen blijft. Want wat wij willen, is niet nóg een plan, maar gewoon: een gemeente die doet wat ze zegt.

Dank u wel.